

چگونه دختری برای همسری شایسته است

دختر و پسر با عقد پیمان زناشویی و شروع یک زندگی شیرین خانوادگی بهالم پر مسئولیتی قدم می گذارند که با مسئولیتها و وظائف قبل از ازدواج فرق بسیاری دارد .

شروع زندگی خانوادگی در همه چیز ، در افکار ، آرزوها ، تمایلات ، صفات روحی ، افعال و کردار و آداب و معاشرت انسان ، تحول عظیم و شگرفی ایجاد می کند .

زناشویی افکار انسان را در مسیر جدیدی انداخته ، متوجه بسیاری از مسائل واقعیت داری می کند که قبل از آن جز در عالم خیال وجود نداشت ، قبول مسئولیت تأمین وسائل زندگی همسر و فرزندان از نظر مادی و معنوی خواه ناخواه ، شخصیت و افکار جدیدی در انسان بوجود می آورد و بدنبال آن میزان فعالیتها و کوششهای او زیادتر میشود .

تحقق آرزوها و رؤیاهای قبل از ازدواج توأم با آرزوها و تمایلات تازه که از لوازم زندگی خانواده است ، روشنی خاصی پدید آورده جلوه مخصوصی به زندگی می بخشد .

در این دوره از زندگی ، هم آهنگ ساختن افکار و صفات روحی و اعمال برای ایجاد زندگی مشترک خانوادگی ایجاب می کند که زن و شوهر با افکار و اخلاق و رفتار هم دیگر بیشتر آشنائی پیدا کرده زندگی خود را بر اساس این آشنائی کامل قرار دهند .

واضح است که در هر جامعه ای که دین و مذهب و یا قانون حکومت می کند ، مقرراتی برای تنظیم امور خانواده وجود دارد ، منتهی نوع مقررات خانوادگی در جوامع مختلف که قوانین خاصی دارند فرق می کند .

ولی همانطور که سابقاً گفتیم اسلام اهمیت بیشتری برای این موضوع قائل بوده اساس ترقی و پیشرفت در تمام شئون جامعه بزرگ سلبین و سعادت و نیکبختی آنها را در چگونگی تشکیل خانواده ها و بهتر انجام دادن روابط خاص و وظائف مخصوص اعضا آن می داند از اینرو اسلام قوانین خاصی برای ایجاد نظام خانوادگی و اداره امور آن وضع نموده است و طبق آنها وظائف و مسئولیت های هر یک از اعضا را جدا گانه معین کرده است تا از بروز هر گونه اختلاف و از هم پاشیدگی کانون گرم خانواده جلوگیری نماید .

بطور کلی می توان این مقررات را بچند دسته زیر تقسیم نمود :

۱- وظائفی که قبل از اقدام بتشکیل خانواده از همان لحظه ای که فکر ازدواج در انسان پیدا می شود باید مراعات گردد .

- ۲ - وظائفی که هر يك از اعضاء خانواده بعد از شروع زندگی مشترك برای اداره امور خانواده از نظر اقتصادی و تربیت فرزندان و روابط جنسی و مانند آن باید رعایت کنند .
- ۳ - دسته سوم قوانینی است که در صورت عدم توافق فکری و اخلاقی زن و مرد و عدم امکان ادامه زندگی مشترك و انحلال خانواده (قوانین طلاق) و یا در صورت ترك یکی از اعضاء خانواده (قوانین ارث) مورد عمل واقع می شود .

انتخاب همسر مناسب

برای کسانی که بفکر تشکیل خانواده می افتند ، اولین مسأله ای که مطرح می شود اینست که چگونه دختری را باید برای همسری و زندگی مشترك انتخاب کرد ؟ و چه صفاتی را بایستی داشته باشد ؟ و اسلام چگونه دختری را با چه خصوصیاتى برای ازدواج شایسته می داند ؟

ناگفته پیداست که این مسأله یکی از مسائل مهم حیاتی است که سعادت و نیکبختی و بقا و صمیمیت و درك لذت زندگی خانواده و تربیت فرزندان بر و مند و صالح و خلاصه ایجاد آرامش در این محیط كوچك از هر جهت و بهتر بودن وضع خانواده از لحاظ اقتصادی و تربیتی و... همه و همه بستگی با انتخاب همسر مناسب دارد. و لذا اسلام باین امر مهم که با سعادت انسان سروکار دارد توجه زیادی نموده و طی دستورات گوناگونی این مسأله را ب مردم گوشزد کرده است که دخترها همه یکسان نبوده ، حالات و صفات مختلف و اخلاق و روحیات متفاوت دارند زیرا در محیط های مختلف پرورش یافته و با تربیت های گوناگونی رشد پیدا کرده اند از اینرو در احادیث صحیحی ، از برخی از آنان بمنوان خیر کثیر (سرچشمه نیکی ها) تعریف کرده و در برخی دیگر آنها را تشبیه بماء می کند که گانون گرم خانواده را روشن میسازند و از بعضی دیگر بمنوان «ظلام و تاریکی های وحشتناك» تعبیر آورده (۱) و بدین وسیله اهمیت انتخاب همسر مناسب را بیان کرده ، همه دخترها را برای ازدواج صالح نمی داند.

اسلام دخترهایی را که در خانواده های پاك و امیل و نجیب تربیت نشده اند بنام «خضراء دهن» نامیده است .

چنانکه امام صادق از پدران گرامی خود از رسول خدا چنین نقل می کند : «ایاکم و خضراء الدهن : قبیل یارسول الله ما خضراء الدهن قال المرأة الحسناء فی منبت السوء» یعنی پرهیزید از ازدواج با گلهای سبزه هائی که در زمینهای کثیف و آلوده می روید. از

آنحضرت سؤال کردند منظور شما از «خضراء دمن» چیست؟ فرمود: «زن زیبایی که در خانواده ناپاک و بی بند و بار تربیت شده باشد».

چنانکه خوانندگان گرامی مشاهده می کنند امام (ع) با ذکر کلمه «خضراء دمن» به نکتة لطیفی اشاره فرموده و آن اینکه دخترانی که از تربیت های صحیح خانوادگی برخوردار نبوده و با اصطلاح دیمی و خودرو بار آمده اند هم چون گلهای زیبایی هستند که در زمین های کثیف و آلوده روئیده اند، این گونه گلهای گوا اینکه از خرمی و سرسبزی ظاهری برخوردار هستند ولیکن اصل و ریشه آنها متعفن و گندیده بوده و فاقد نجات های خانوادگی میباشند، بدیهی است خانوادگی که با اصول و قوانین اخلاقی و دینی توجهی نکرده و از تربیت های اخلاقی بهره ای ندارند جزء «خضراء دمن» بوده، ازدواج اینگونه دخترها هرگز سعادت خانواده هارا تأمین نمی کند، در مقابل دخترانی را که در خانواده های پاک و اصیل پرورش یافته و از نجات های خانوادگی برخوردار هستند شایسته ازدواج می باشند و اسلام ازدواج با چنین دختران را بهترین سعادت و بالاترین سود و فایده ای می داند که بعد از اسلام نصیب مرد شده است.

امام ششم از پینمبر اکرم نقل می کند: ما استفاد امرء مسلم فایدة بعد الاسلام افضل من زوجة مسلمة تسره اذا نظر اليها و تطيعه اذا امرها و تحفظه اذا اغتاب عنها في نفسها و ماله: یعنی: «بزرگترین موهبتی که پس از داشتن ایمان نصیب مسلمان می گردد اینست که همسر با ایمانی داشته باشد که از دیدن او شاد شود و دستورات او را بکسار بندد و در غیاب او خود را از خیانت در اموال و پیمان زناشویی شوهرش حفظ کند» (۱)

۱- اسلام بطور کلی زنان را به ساطفه تقسیم می کند:

زنانی که بشوهران خود مهر بان بوده: در امور مادی و معنوی با آنها تشریک مساعی کرده، فرزندان برومند تحویل جامعه دهند.

۲- زنانی که عقیم بوده نه از جمال بهره ای دارند و نه از اخلاق حسنه نصیبی و نه در کار خیر باشوهران خود کمک می کنند.

۳- زنانی که باشوهران خود تندی کرده و آنان را بکارهایی و امیدارند که برای آنها سخت و غیر مقدور است دائماً از آنها بدگویی کرده و در زندگی قانع نیستند (۴).

اسلام از این سه ساطفه، برای طایفة اول ارزش بیشتری قائل بوده، ازدواج با آنان را شایسته می داند، چنانکه در روایت دیگری از جابر بن عبدالله از پینمبر اکرم (ص) نقل شده که: روزی در محضر

(۱) وسائل الشیعه باب ۸ حدیث ۲

(۲) وسائل الشیعه باب ۶۰

نبی اکرم شرفیاب بودم که فرمود: «بهترین زنان شما کسانی هستند که برای شما فرزندان صالح تربیت کرده و در میان خانواده خود محترم بوده باشوهران خویش مهربان و خاضع باشند و خود را برای همسران خویش بیارایند و بشوهران نشان خیانت نکنند و بدستورها و خواسته‌های شوهران نشان گوش داده از آنان اطاعت کنند» (۱)

در بعضی از روایات معتبر پیشوایان اسلام بطور اجمال فرموده اند که با زنان مسلمان که عمل بقوانین اسلامی می‌کنند و متدین هستند، خانواده تشکیل دهید و اسمی از این اوصاف پسندیده که در بالا ذکر شد بمیان نیامده است، شاید علت آن این باشد که این صفات نیکه غالباً از اسلام جدا نبوده و جزء وظایف دینی و اخلاقی زنان با ایمان می‌باشد که در سایه دین و عمل بان غالباً تحقق پیدا می‌کند و از این رو احادیث وارد در این باب باهمدیگر سازگار بوده منافاتی ندارند.

محمد بن مسلم از امام باقر (ع) نقل می‌کند که مردی خدمت رسول خدا آمده در باره ازدواج از آن حضرت کسب اجازه کرد پیغمبر فرمود بر او ازدواج کن ولیکن حتماً همسر با ایمانی برای خود انتخاب کن (... وعلیک بذوات الدین) (۲)

آری در میان این صفات شایسته همسری که در بالا ذکر کردیم بعضی از آنها مثل عقیم بودن در نظر اسلام اهمیت خاصی دارد بطوریکه فقدان آن سبب می‌شود که روی سایر صفات نیک دیگر حساب شود لذا اسلام تنها متدین بودن دختران را در انتخاب آنان به همسری و تشکیل خانواده سادتمند در موردیکه زنان عقیم بوده و مقصود از ازدواج را که داشتن فرزندان صالح می‌باشد تأمین نمی‌کند کافی نمی‌داند، چنانکه مردی خدمت رسول اکرم (ص) آمد و عرض کرد و من دختر عمومی دارم که نیکی و زیبایی و دین او را پسندیدم و لکن می‌دانم که نازا بوده از او فرزندی بوجود نمی‌آید آیا با چنین زنی ازدواج کنم یا نه؟ حضرت در جواب فرمود با او ازدواج نکن.

و در ذیل روایت می‌فرماید: «برو با زنی که برای شما فرزند آورد و لولاینکه زیبا نباشد ازدواج کن زیرا من در روز قیامت بزبانی جمعیت مسلمانان در میان امتهای دیگر افتخار می‌کنم» (۳)

(۱) وسائل الشیعه باب ۶

(۲) وسائل الشیعه باب ۸ حدیث ۲

(۳) وسائل الشیعه باب ۸ حدیث ۲